

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisorile neprimite nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se retrimit.
Inserațiile
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
SIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Nur. Angenfeld & Emerio Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Golber-
gor, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII Erzsébet-körut).
Prețul inserțiilor: o serie
garmonid pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicații
mai dese după tarifar și invo-
ială. — RECLAME pe pagina
8-a o serie 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA are în vedere:
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.,
N-rii de Duminică 4 cor. pe tr.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
cile postale din țară și din
afară și la d-nii colectorilor.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgul Inului Nr. 30, etajiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu douăzeci acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un asem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 259.

Brașov. Sâmbătă-Duminică 23 Noemvrie (6 Decemvrie).

1908.

Temerile de războiu.

Pe cât de optimiste, fudule și încrezute erau foile maghiare pe timpul când „delegația națională maghiară” făcea complimente baronului Aehrenthal și-l aplauda pentru politica sa de anexiune a unor țări, despre cari se face amintire în jurământul de încoronare că au aparținut odată Coroanei ungare, pe atâta de desconcentrate și buimăcite sunt acum în fața faptului că batalioanele destinate pentru Bosnia pornesc din toate părțile țării la granița de la miază zi spre întărirea forțelor armate așezate acolo.

S'a zis că aceasta încă nu e războiul. Așa va fi. Dar cine ar putea contesta că ce nu e poate fi mai ales când incurcăturile sunt așa de multe și mari. Chiar și în cazul cel mai bun, când s'ar putea delătura orice pericol de război și viitoarea conferință europeană ar tranșa lucrurile pe cale pacifică, rămâne ca ceva hotărât și neînlăturabil paguba cea mare ce-o va suferi țara în urma extraordinarelor cheltueli ce le va cauza și aceasta parțială mobilizare de precauțiune. Acum începe să li se înfațișeze și fericților guvernanți din coaliție trista realitate cu toate consecințele ei.

Și apoi în astfel de împrejurări, când administrația de războiu procedează la înmulțirea contingentului armatei fără de a mai întreba dacă aceasta convine ori nu păzitorilor „postulelor naționale maghiare” din coaliție, ce se va mai alege de aceasta? Cine va mai putea sta de vorbă cu ei asupra așa ziselor chestiuni militare?

S'a mișcat holovanul din deal și nu se știe unde va cădea. Acum se pot convinge cei ce cred că prevedința le-a dat monopolul să guverneze după plac cel puțin încă o mie de ani nestingheriți, că nu toate se pot prevedea în lumea aceasta, nu mai ales de niște oameni, cari au avut mult noroc, dar nici odată o prevedere clară și sigură. E interesant cum caută să le-o dovedească aceasta organul acelora pe cari ei i-au răsturnat dela putere și e caracteristic cum înșiși aceștia din urmă sunt îngroziiți de consecințele unui eventual războiu.

„Pericolul e aici, pregătire însă nu e. Aceasta e pozitiv” esclamă „Az Ujsag”. „Și însuși pericolul dărapănă tot. Se pierd averi, industrii sunt în ajun de a fi nimicite, numai din cauza posibilității războiului. Toate acestea sunt un înfricoșat jaf de război în mijlocul păcii și toate acestea le-a cauzat politica de anexiune, și în cazul când nu va izbucni războiul. Dar încă dacă va izbucni? Despre această zău nu i permis să vorbim, numai cât trebuie să vorbim”. Arată ce prospecte poate avea politica financiară a coaliției. „Deja în timp de pace se votează budgetul cu un deficit deghizat;...”

„...cum va fi în cazul unui război? Și de unde vor lua milioanele pentru cheltuelile zilnice când suntem așa de izolați în Europa, și din ce va trăi națiunea când tot ce are va tre-

bui să dea pentru războiu? Suntem așa de săraci încât și un războiu victorios ne va duce la sapă de lemn, și atât de săraci sunt și dușmanii noștri nemijlociți, încât dela aceștia nu vom scoate nici măcar un dinar ruginit ca pradă de războiu. Aceasta trebuie să o vedem și noi — zice foaia tisaistă — și trebuie să o vadă și cei dela Viena, cari au hotărât fără de noi. Și trebuie să încunjurăm războiul, nu e permis să ne dedăm cu ideea războiului...”

În același sens deși în altă formă, se exprimă și foile coaliției. Înțelegem foarte bine, că fantoma războiului trebuie să îngrozească mai mult ca pe alții pe cei ce numai unei păci îndelungate pot să mulțumească, că mai sunt astăzi așa de tari și mari cum se cred a fi!...

Desmînțirea știrilor alarmante din Bosnia. »Bud. Hirip« este informat că ministrul Wekerle va răspunde astăzi la interpelarea dep. Nemes în chestiunea ciocnirii recente a trupelor austro-ungare cu o bandă montenegrină. Wekerle, zice »B. H., va desmînți știrea, deoarece a primit informațiuni că știrea nu corăspunde adevărului.

Debaterea asupra politicii esteriore la camera italiană s'a început Marți. Deputatul Fusinato desvoaltă motiunea următoare: »Camera aprobă politica esteriore a guvernului și trece la ordinea zilei«. (Sgomot mare la cei din stânga estremă).

Fusinato: Evenimentele din orientul apropiat nu trebuie să ne surprindă. Timpul cel mai apropiat va dovedi, că Italia prin anexiunea Bosniei și Herțegovinei n'a pierdut nimic fie în privința politică ori economică. Austro-Ungaria prin evacuarea Sandjaacului a dovedit că vrea pacea pe marea Egeă. Printr'astă câștigă numai Italia. Parlamentul va avea să decidă dacă bine a procedat guvernul. (Aplause. Sgomot mare în stânga estremă).

Deputatul Barzilai, zice că d-sa apără anexarea Bosniei mai călduros decât a apărât-o d-l Aehrenthal în delegațiune. D-l Barzilai declară că fostul ministru de externe a voit să introducă între clausele Triplei alianțe clauza, prin care Austria se angaja să compenseze pe Italia pentru ori ce mărire teritorială și printr'un schimb de scrisori s'a admis că spre compensarea anexării definitive a Bosniei și Herțegovinei s'a i-se dea Triesteul (Senzaite). Politica Triplei alianțe poate fi înțeleasă și explicată în diferite moduri, însă în urma ultimelor fapte petrecute nu mai poate fi continuată de către d-l Tittoni cu avantație. Țara dorește ca guvernul să se gândească în viitor să prepare noi combinațiuni internaționale, să întărească moralul țării și armatei. Trebuie să cugete la condițiile apărării și că țara își arată încă odată patriotismul său făcând sacrificiile necesare. (Voci: Foarte bine!)

Debaterea s'a continuat Miercuri, Joi și Vineri.

O declarație a Țarului Bulgariei. După o telegramă din Sofia, Țarul Ferdinand a declarat că este firm hotărât a menține pacea. Dacă însă Austro-Ungaria va fi silită a lua armele contra Turciei, atunci și Bulgaria va fi silită să facă ca armele să decidă asupra soartei. Dacă complicațiunile se vor mărgini numai la Austro-Ungaria, Serbia și Muntenegru, atunci Bulgaria va păstra absolută neutralitate.

Eșecul turneului diplomatic al ministrului Sârbiei Milovanovic. După știri din

Belgrad ministrul de externe al Sârbiei a declarat în ședința secretă de alături a Skupștinei, că s'a convins în turneul său diplomatic prin capitalele Europei, că *puterile mari vor recunoaște anexarea Bosniei și Herțegovinei*. Prin urmare Serbiei, care nu este pregătită pentru un războiu, nu-i rămâne de făcut, decât de a se mulțumi cu o eventuală compensațiune. Ministrul de externe al Rusiei Isvolski deasemenea a declarat, că *Rusia recunoaște anexarea și că și conferința, ce se va întruni, va trebui s'o recunoască.*

Interwiev cu d-l P. Cosma.

Știm că d-l Ioan Rusu-Abrudeanu din București a interwievat la Sibiu și pe d-l Parteniu Cosma. Voind să afle dela d-sa »ca dela un vechiu parlamentar și adânc cunoscător al raporturilor politice, naționale și economice«, ce păreri are cu privire la situație.

La întrebarea: care dispozițiune din proiectul de reformă electorală a d-lui Andrassy crede că e cea mai vexoatoare, d-l Cosma a răspuns că deja de 24 de ani a abandonat politica militantă, și că fiind peste măsură ocupat cu afacerile institutenelor ce le conduce și pe timpul prezentării acelu proiect de lege fiind absent n'a afaceri la București, n'a avut timp să studieze până acuma proiectul mai în amănunt. După impresiunile primite din cetirea ziarelor crede, că proiectul lui Andrassy nu e introducerea votului universal, ci numai o mască sub care în realitate se eludează intențiunea originală a monarhului. D-sa nu vede pericolul cel mai mare în »votul plural«, ci în votul pe față apoi și în condițiunea ce se pune alegătorului de a ști scrie și ceti.

După aceasta interwievul a continuat în modul următor:

Intreb. Dacă proiectul în sine este de-astruos pentru Români, ce prevederi aveți în privința noii împărțiri a cercurilor electorale, care, va însoți de sigur reforma ministrului de interne?

Răsp. Sunt sigur, că o nouă împărțire sau arondare a cercurilor electorale, necunoscută încă, se va proiecta și verosimil și primi de parlament, anume cu scopul, ca Românii și Slovaci, compacți etnicește pe tot teritoriul locuit de ei, să fie paralizați prin desmembrarea cercurilor electorale. unde ei sunt în majoritate, și împărțirea lor în cercuri cu elemente maghiare, printre cari în acest scop trebuie să socotim și pe Evrei, pe Sași și pe Șvabi. Unde o astfel de împărțire va fi absolut imposibilă, vor lăsa împreună câte 50—80,000 Români și Slovaci într'un cerc, cum sunt și astăzi câteva, iar cele maghiare vor fi de câte 10—20 mii de suflete, înmulțind astfel numărul deputaților peste tot și reducând chiar și după introducerea pseudo-votului universal proporția actuală între deputații naționalităților și între cei unguri.

Intreb. Ce cale credeți că ar trebui să apuce poporul românesc din Ungaria, pentru ca să poată lupta cu succes contra proiectului nedrept și distrugător al contelui Andrassy, și în special dacă sunteți de opinie să se convoace o mare adunare a națiunii române, în frunte cu prelații ei, pentru găsirea soluției mântuitoare?

Răsp. Eu cred, că acei cari își fac iluzii dela »o mare întrunire a națiunii române în frunte cu prelații ei« plutesc prin nori și nu pe pământ în Ungaria.

Națiunea română, nu există după lege, în Ungaria. Prin urmare, concesiune pentru convocarea și ținerea unei mari adunări a națiunii române nimeni nu va putea s'o obțină dela guvernul din Budapesta.

Pe de altă parte nici vorbă nu poate fi, ca prelații români să se pună în fruntea unei asemenea mișcări.

Curtea din Viena. al cărei principiu de

stăpânire este »divide et impera«, s'a îngrijit din vreme, ca să paralizeze pe vecie puterea elementului românesc din Ungaria și Transilvania, prin momeli, pe cari în urmă nu le-a îndeplinit, l'a divizat în două părți, în uniți și în neuniți, adecă în catolici de ritul grecesc, cum se numesc acum, și în ortodoxi.

Prelații uniți pe teren social sunt amici cu cei ortodoxi, dar încolo, nici chiar în cele rituale nu se consultă cu ei, deși ritul este același; cu cei romano-catolici sau latini însă se consfătuiesc mereu în conferințe sau sinoade arhieriești, și în afaceri cari privesc însăși autonomia lor, aceea ce n'ar fi permis, chiar după actul unirei.

Poți fi sigur, că la o astfel de acțiune politică numai în acel caz ar merge împreună prelații uniți cu cei ortodoxi. când întrunirea unei asemenea adunări ar fi în interesul guvernului și cu aprobarea regelui Ungariei. În cazul de față, lucrul este tocmai invers.

Intreb. Domnule Cosma! Ași dori să mă știu, dacă în marea luptă ce vă așteaptă, comptați pe vre-un ajutor din partea Românilor din regat și dacă da, cum credeți că v'am putea fi de folos?

Răsp. Ajutor România ne poate da numai pe cale diplomatică, sub forma unei intervenții amicale a aliatului la aliat fără vorbă multă în publicitate. Manifestațiunile de stradă, nu numai că nu ne folosesc, dar din contră ne agravează situațiunea. Gogorița cu care ruinații feudali unguri din Transilvania, avizați la budgetul statului, se mai pot susține, este daco-romanismul elementului românesc, cu care ei în Transilvania nu pot concura în nici o privință. Ziaristica maghiară le stă la dispoziție, și ori-ce mișcare de această natură în România este numai apă pe moara șovinistilor unguri, cari, în fie-care Român de aici văd încă dela naștere un trădător de patrie.

Jubileul Împăratului în Viena.

Vienezii s'au întrecut pe sine și au făcut minuni prin splendida și ne mai pomenita strălucire ce au dat'o iluminăției din seara de 1 Decemvrie și celorlalte festivități jubilar. Punctul de culminațiune a fost însă iluminățiunea.

Intreaga capitală — orașul interior cu multele și întinsele sale suburbii, — a fost aproape literalmente scaldată în sute de mii de flăcări electrice și de gaz aerian și nici cea mai mică clădire, nici cel mai neînsemnat colțșor n'au rămas neilluminate. S'au cheltuit în seara aceasta multe sute de mii spre a da orașului aspectul feeric al unei mări de flăcări. Toate clădirile publice până și bisericile, toate palaturile și casele celor mai bogați, au fost iluminate de jos dela fundament până în vârful coperișelor și al turnurilor, așa că erau ca și presărate cu flăcări și afară de aceasta au fost admirabil decorate în sute de variațiuni înfațișând inițialele împărațului F. I. I, coroana împărațeescă, vulturul cu 2 capete, însemnele imperiului și ale casei Domnitoare.

Se poate zice că peste un milion de oameni se aflau pe stradele orașului admirând grandiosul spectacol al lumației. Intre clădirile publice din interiorul orașului s'a distins frumosul »Rathaus« zidirea primăriei construită în stil gotic. Aceasta era iluminată de patru mii de lămpi candescente electrice, cari la olaltă dau o lumină de 400 mii de lumânări. Grandios a fost iluminată și clădirea parlamentului. Senzațiune a făcut iluminarea festivă a porții din afară a palatului. În mijloc era o mare pajură transparentă a imperiului c'o coroană împărațeescă aurită, peste ea se înălța un soare format din flăcări de gaz aerian c'un diametru de 8 metri și cu 60 mii de flăcări de gaz. Pilonii dinaintea porții erau acoperiți de cununi și

de vulturi formați din flăcări. A fost cel mai mare obiect de iluminare executat din gaz aerian.

Fieric era aspectul bisericii votive care părea că arde în flăcări. Magazinurile, hotelurile mari precum și palatele mari de pe Ringstrasse din toate stradele, Curșalonul etc. erau cari de cari mai frumos iluminate. Pe piața sf. Stefan era centrul iluminății catedralei cea veche gotică. Cele vreo 20 de suburbii ale Vienei au emulat cu interiorul orașului în frumuseța aranjamentului iluminării. Jur împrejurul capitalei pe toate culmile și pe toate vârfulurile dealurilor și a munților s'au aprins focuri bengalice.

Panica cea mare ce a cauzat nenorocirea, în urma căreia prin imbulzeală escesivă au suferit contuziuni și răni grave, fiind călcate și strivite peste 100 persoane și trei au rămas moarte pe loc, a izbucnit pe bulevardul dela »Burg«, prin aceea că s'a fost stricat rândul, după care avea să se miște unii la stânga, alții la dreapta și se adunaseră prea de tot mulți la un loc, încât nici că mai puteau să se miște.

În după amiaza zilei de Marți, tinerimea casei domitoare, a adus omagii împăratului în teatrul castelului dela Schönbrunn. Peste 40 de arhiduci și arhiducese, dela trei până la optsprezece ani, au dat o reprezentație ce a culminat într-o manifestare omagială. Tinerii arhiduci dimpreună cu fii moștenitorului Francisc-Ferdinand, cari poartă numai titlul de prinți, s'au scoborât în parter la loja împăratului, ducându-i fie-care câte un buchet de flori. După cei mici l'au felicitat cei mari.

În ziua de 2 Decembrie împăratul a mers dela Schönbrunn la »Hofburg« aclamat de mulțimea de pe strade. La palat a fost o ceremonie de omagiu. A vorbit arhiducele Francisc-Ferdinand, împăratul a mulțumit. Apoi serviciu divin în catedrala sf. Stefan, după care ministrul de război Schönauich însoțit de ministrul austriac al apărării naționale și de secretarul ministerului honvezilor, a predat împăratului în numele armatei comune o splendidă cruce jubilară admirabil decorată cu briliante. — La 6 oare mare prânz de gală, ear seara reprezentație la operă.

Este în legile României vre-o sancțiune contra călcării art. 7 din constituțiune? Cu această întrebare importantă se ocupă d. I. G. Bibicescu, director la Banca Națională a României, într-o broșurică ce se estinde pe 16 pag. ce ne-a sosit la redacțiune. Întrebarea de mai sus se referă la Fischerii, cari, cu toată interdicerea din art. 7 al constituțiunii, au cumpărat și cumpără moșii în România sub numele unor Români, cari s'au pus pentru aceasta la dispozițiunea lor. D. Bibicescu se ocupă de mult de această cestiune și ca deputat în cameră, încă la 18 Noemvrie 1883, d-sa, cu ocaziunea modificării legii pentru vânzarea bunurilor statului, a propus un amendament prin care cerea, ca:

»Ori-cine își va imprumuta numele spre a cumpăra imobile rurale pentru persoane ce nu au drept după lege, va fi pedesit cu o amendă dela 5000—10000 lei și cu închisoare corecțională dela 2—6 luni... Interdicerea drepturilor politice va fi de drept aplicată acestor delicvenți. Străinul care ar cumpăra proprietăți în asemenea condițiuni, va fi și el supus la pedeapsa din alin. 1. Vânzarea va fi nulă. Acțiunea pentru anularea ei se va intenta atât de particulari, cât și de procurorii din oficiu.

După discuțiunea ce a urmat și care a stabilit caracterul general al acestei dispozițiuni propuse, amendamentul s'a votat cu neînsemnată modificare de cameră și de senat, păstrându-i-se semnificarea generală pe care i-a dat-o votul unanim al camerei la 18 Nov. 1883.

Pe baza aceasta d. I. G. Bibicescu răspunde afirmativ la întrebarea pusă în fruntea broșurei d-sale scriind:

»Art. 7 din constituțiune are, într-un câmp privește proprietatea rurală, o sancțiune în art. 65 al legii vânzării bunurilor statului promulgată la 1884, articol care a fost și este în vigoare cu înțelesul lui de atunci, nefiind vre-odată supus unei ulterioare discuțiuni ori modificării.

Un corb — peștiș.

Budapesta, 3 Dec. a. c.

În decursul desbaterii budgetare afară de vorbirile energice ale deputaților naționaliști și gesturile de mânie mută ale Croaților, toate merg după placul conților dela cârmă, cari se bucură că mai este și o cestiune de naționalități, care ține ațân-

tite privirile naive ale mamelucilor, și astfel guvernul ușor își poate face mendrele. Din șirul mamelucilor se ridică la momente date câte unul și începe c'un compliment cătră fotoliile ministeriale, și-apoi, după-ce laudă »budgetul național« își aduce aminte, că i s'a spus să s'acate și de »naționalități«.

Foarte rar apare câte-un »părinte al patriei, de buze maghiare«, care să fie mai calm, să le aducă aminte celor amețiți de »idee«, că nu-i bine să se umfle cineva peste puterile sale...

Între corbii negri ai »ideii« s'a putut vedea în ședința din 27 Nov. n. unul, nu tocmă alb de tot, dar totuși peștiș. Baronul Victor Thoroczky, membru al partidului stâng extrem, a rostit, între altele, următoarele:

»Onor. Cameră! Numai pe scurt doresc să mă ocup și de cestiunea naționalităților, căci pe aceasta o țin de una dintre cele mai însemnate cestiuni ale țării. Helfy Ignác a zis odată, că cel ce va ști deslega corect cestiunea naționalităților, va cuceri pentru a doua oară Ungaria. E dureros că vremurile de azi nu ne face să credem, că problema aceasta se va deslega în viitorul apropiat.

Să mărturisim fără neunjur, On. Cameră, că suntem preocupati în privința asta și nu ne vizuim să aflăm punctele, cari ne-ar conduce la o corectă deslegare și nu apucăm pe calea, pe care ar trebui să mergem în spre aplanarea unei cestiuni. M'am ocupat foarte mult cu întrebarea asta, și sunt de părerea, că totuși mai bine să urmărim o anumită politică în consonanță cu naționalitățile, decât să ne căciulim la Austriaci și să le jertfim acestora independența noastră; căci oricum am voi, așa de tari nu suntem, încât să ne putem război de-odată în trei-patru părți. Și totuși azi noi ne războim cu naționalitățile, iar în afară cu Austriacii, și ne mai războim cu știe Dumnezeu ce fel de nații. (Așa-i! în stânga.)

Și doar e prea slabă națiunea maghiară pentru a suporta atâtea feluri de războiri. Trebuie să creăm stări consolidate, să aflăm o anumită liniște și un punct de razim, pentru naționalitățile să se poată desvolta mai departe și din asta națiunea maghiară să n'aibă nici-o pagubă. Vo spun verde, că eu în privința asta sunt aderentul unei direcții mai blânde, care a fost direcția lui Moesary, a fostului președinte al partidului independent.

Fenyvesi Soma: »Nagyon rossz fel-fogás. (Foarte rea părere.)

Br. Victor Thoroczky: Viitorul va arăta, că a cui părere a fost mai bună. Și de altcum întreaga cestiune de naționalități este foarte complicată, deci pretinde studii extinse. Eu vă mărturisesc sincer, că nu-mi face bucurie, când aici în parlament deputații maghiari și deputații naționaliști își spun cuvinte grosolane... (Strigăto: Asta nu se ține de cestiunea naționalităților.) Într'atâtă se ține de asta, întrucât aceste aparițiuni nu sunt de loc potrivite pentru a realiza oare-care armonie. Mie mai tare mi-ar plăcea, dacă ne-am putea întâlni în anumite întrebări și am putea conlucra pentru a promova bunăstarea Ungariei și pentru a face țara mai fericită (Aprobări pe băncile naționalităților).

Pentru a afla calea asta, ar trebui să facem din cestiunea asta obiectul unui studiu temeinic, și de-aceea accentuez, ceea ce am accentuat și mai demult, că d-l ministru de interne ar trebui să înființeze o secție de naționalități, care să studieze cestiunea naționalităților în întregul ei complex și întreaga ei realitate, pentru a da unei viitoare generații posibilitatea de a deslega această cestiune spre mulțumirea ambelor părți... Cor.

Desbaterea budgetului ministeriului de agricultură.

— Din dieta ungară —

Dăm astăzi unele amănunte despre ședințele din 1, 2 și 3 Decembrie n., în cari s'a desbătut budgetul ministeriului de agricultură.

În ședința de seară din 1 Decembrie n. a luat cuvântul dep. I. Maniu, care a sulevat câteva cestiuni importante principale cu privire la budgetul dela ordinea zilei, care trebuie să fie deosebită importantă pentru poporațiunea țării. Prin urmare, zice oratorul, conducerea acestui portofoliu și compunerea budgetului pentru acest portofoliu sunt cele mai însemnate și mai potrivite de-a promova bunăstarea întregului nostru sistem economic. Vorbind despre sistemul economiei rurale, oratorul spune, că nu se poate forța economia intensivă la locuitorii economici ru-

rali și anume nu acolo cu deosebire, unde lipsește capitalul recerut. Dar forțarea economiei intensive nu se poate recomanda nici în urma împrejurărilor geografice și climatice, cari la noi nu favorizează în toate economia liberă și cea mai intensivă. Critică prin urmare activitatea guvernului, pentru-că au forțat atât cu buclul cât și cu dispozițiuni pozitive economia intensivă, fără de-a ținea cont de anumite dispozițiuni transitorice. Așa de exemplu stăm cu legea viglatului de țarină, care în multe dispozițiuni împiedecă economia liberă și cauzează mari daune.

Oratorul declară, că e de acord cu pozițiile din budget, prin cari se promovează prăsierea de vite (4 milioane) și se ajutozează și organizează pășunatele comune (50,000 cor.), este însă în contra mai multor puncte din budget, cari trezesc neîncredere. Așa de pildă oratorul cere parcelarea proprietăților în pământ ale statului. Cauzele de căpetenie, pentru care dep. Maniu declară că n'are încredere în guvern, sunt însă așa-numite acțiune ardeleană și acțiunea de colonizări, cari sunt direct îndreptate în contra poporațiunii române a țării. Dep. Maniu arată pe larg și cu exemple concrete plângerile îndreptate ale Românilor cu privire la aceste două acțiuni, espune urmările desastroase pentru bunăstarea țării și declară că nu poate primi un atare budget, care urmărește nimicirea unui popor de 3 milioane.

În ședința de după amiaza a răspuns deputatul Maniu ministrul de agricultură Darányi, spunând că Românii progesează, că trăiesc în Ardeal ca în sânul lui Avram, și că prin urmare toate cele spuse de Maniu sunt neadevurate. Ba a spus că guvernul încă e prea conciliant față de Români. A încheiat declarând că guvernele ungare trebuie să urmeze această politică, dacă vreau să mai domineze Maghiarii în această țară.

Ministrului Darányi i-a replicat îndată dep. Maniu arătând absoluta netemeinicie a afirmațiunilor lui Darányi. De-oarece însă adevărurile spuse de dep. Maniu dureau rău pe soviniști și indeosebi pe Darányi, epunele întrebări i-a detras cuvântul pe motiv »că a trecut la discuții prea generale«.

În ședința din 3 Dec. a luat cuvântul la același budget dep. C. Popp, cerând intervențiunea ministeriului de agricultură în favorul »Moșilor«.

Primindu-se și în special budgetul se trece la desbaterea budgetului ministeriului de culte. Dep. naționalist Bella a vorbit contra maghiarizării cu forța a copiilor români, slovaci și sârbi.

Complicațiunile în Orient.

De câteva zile presa din Ungaria și Austria este alarmată de știri neliniștitoare ce sosesc dela granița Bosniei. Deși ziarele semiofici-oase desmint aceste știri, totuși opinia publică este agitată de transporturile de trupe ce se fac zilnic pe liniile cailor ferate ungare.

Acestei mari neliniști s'a dat expresiune alaltăeri și eri și în culoarele camerei, unde nu se vorbește de altceva decât de evenimintele din Balcani și de războiu, al cărui început se așteaptă de pe o zi pe alta. Deputații sosiți din provincie povestesc, că aproape toate liniile cailor ferate ungare sunt ocupate cu trenuri, cari duc soldați, tunuri și muniții spre Bosnia.

Din Viena se comunică deasemenea, că în consiliul suprem de războiu, care s'a ținut sub prezidiul Maj. Sale, s'a hotărât ca în urma evenimentelor recente, să se concentreze în timpul cel mai scurt în Bosnia și Herțegovina 150,000 soldați.

Știri mai favorabile sosesc din Constantinopol, unde i-ar fi succes Porții, în urma intervenției ambasadurului Pallavicini, să atenuze boicotul mărfurilor austro-ungare. Ambasadorul Pallavicini să fi pus în vedere Porții, că dacă boicotul se va reduce de fapt, Austro-Ungaria se va arăta aplicată a trata cu Poarta în cestiunea desăgubirilor pentru anexarea Bosniei și Herțegovinei.

Plecarea trupelor spre Bosnia.

Joi dimineața au plecat din Budapesta 1200 soldați, aparținători regimentelor de infanterie 6 »Regele Carol« și 38 »Regele Alfonso«. La oarele 10 dim. s'au deschis porțile cazarmelor, pentruca soldații să-și ia rămas bun dela rude și prietini. Scenele, cari s'au petrecut, au fost foarte emoționante.

Aproape din toate garnizoanele sosesc știri despre pornirea de trupe în Bosnia și Herțegovina. Din Oradia-mare se anunță, că Joi dimineața a plecat de acolo spre Mostar un batalion din reg. 37. Din Agram se comunică, că reg. 53 de infanterie a primit ordin să plece imediat la granița sârbă. Din Cinci-Biserici a plecat la Bilek (Bosnia), un batalion al reg. 52. Din Losonc au plecat eri 200 soldați din reg. 34 infanterie, spre Ragovitz. Din Mișcolț a plecat un batalion complet de 1000 soldați din reg. 65 infanterie spre Bosnia.

Din Cluj se anunță, că alaltăeri d. după amiaza a trecut prin gara de-acolo batalionul I al regimentului 63 sub comanda majorului Beres. Cu totul au plecat 679 soldați luând direcțiunea spre Monastir. Soldații au fost primiți la gara din Cluj de muzica regimentului 62 și de întreg corpul ofițeresc din Cluj în frunte cu generalul Schreiber.

Ziarele din Cluj povestesc o scenă emoționantă ce s'a petrecut cu acest privilegiu la stațiunea telefonică din Cluj. Un soldat ceruse legătură cu un sat din apropiere.

»Cu cine vrei să vorbești?« îl întreabă un domn, care observase neobicinuita agitație sufletească a soldatului.

»Vreau să aud încă-odată glasul mamei mele, căci cine știe de l-oi mai auzi vreodată în viață...

După telegrame din Finne, sosesc astăzi acolo 7 batalioane din diferite regimente, pentru a pleca spre porturile din Dalmația. Au sosit deasemenea și mari cantități de muniție. Din Fraga a plecat eri deasemenea spre Bosnia un batalion al regimentului 75.

Primele victime. Sub acest titlu ziarele aduc știrea din sorgintă particulară din Bilek (Bosnia), că o bandă muntengrină a măcelărit o patrulă austro-ungară de 9 soldați, între cari și pe locotenentul Trajler din regim. 38 staționat în Nyiregyháza. Soldații austro-ungari căzuți au fost înmormântați în Bosnia, iar trupul locotenentului a fost adus la Nyiregyháza, unde a avut loc ieri înmormântarea cu mare pompă militară. Deși oficios nu s'a confirmat până acum știrea acestei măcelăriri, — toată lumea e convinsă că soldații au căzut în luptă.

Analfabeții.

Un apel cătră toți on. preoți și învățători români de pretutindenea.

Dăm loc cu plăcere apelului de mai jos, asupra căruia atragem atențiunea deosebită a preoților și învățătorilor noștri:

Mă doare și ne doare inima, când vedem și cetim datele statistice, că analfabeții (adecă aceia cari nu știu scrie și ceti) sunt aproape cei mai mulți la noi, la Români. M'a pus și ne-a pus pe gânduri lucrul acesta. Nu știu cui să ascriu vina: preoților sau învățătorilor sau deopotrivă la toți. ori altor împrejurări, despre cari aci nu pot să vorbesc. Însă faptul cu analfabeții la noi stă ca mărturie destul de tristă.

Săriți scumpilor preoți și învățători într'ajutor, ca să sanăm acest rău cu orice jertfă din partea noastră! M'ași ținea prea cuminte, dacă n'ași ști că on. preoți și învățători nu înțeleg destul de bine îndreptarea acestui rău. Hai cu toții să ne dăm mâna și împreună să lucrăm pentru delaturarea acestuia. Cu orice jertfă să chemăm la școală pe toți cei ce nu știu scrie și ceti, cu să-i învățăm acum. Deci la muncă scumpilor, căci de aceea suntem puși în fruntea neamului! Orice întârziere în privința aceasta tradează neingrijire ori neprevvedere din partea noastră.

Să deschidem deci pe orice cale cursuri de iarnă pentru analfabeții! Nu am nici un drept asupra D-Voastră, dar ca un învățător bătrân, care stau în serviciul neamului de 34 de ani în calitatea aceasta și care ori și cum am observat împreună cu D-Voastră cei mai bătrâni, neajunsurile și năcazurile de care suferă într'una poporul nostru, mi-am permis acest apel. Lau! deosebit pe frații colegi de pretutindeni, cari după cum am cetit s'au și pus deja în acest serviciu nobil al neamului.

Cu aceasta ocaziune comunic că și

bravii mei colegi dela scoalele primare de fete și băieți din loc la inițiativa mea au luat firma hotărâre de a ține pe rând curs cu analfabeții români de pe teritoriul orașului Brașov după cum se poate vedea din anunțul dat în Nrul 257 al »Gazetei Transilvaniei« din a. c. Vi-se cuvine împlinirea acestui apel al meu și urmarea o înțelegeți.

Vă salută cu căldură și înaltă stimă în muncă cinstită și neobositoare pentru neamul nostru la care cu toți cei chemați suntem datori a lucra.

Brașov, la 26 Oct. 1908.

I. Darius.

STIRILE ZILEI.

— 21 Noemvrie v.

Conferență publică în Brașov. D-l prof. Aurel Ciortea va ține a mâine, Duminică, la orele 6 seara o conferență din domeniul fizicii aplicate în sala gimnaziului român.

Prelegeri populare economice în țara Olului. Preotul Aurel Nistor din Arpăc va ține, precum am anunțat pe scurt, săptămâna viitoare prelegeri populare economice în următoarele comune din comitatul Făgărașului: Marți în 25 Nov. v. (8 Dec. n.) în Șinca veche, Miercuri în 26 Nov. v. în Persani, Joi în 27 Nov. v. în Hurez, Vineri în 28 Nov. v. în Ileni și Sâmbătă în 29 Nov. în Riușor. Prelegerile se vor ține în numele »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român« și vor trata despre a) cultura sfelelor de zahăr și rentabilitatea lor b) nutrirea vitelor și c) unelte indispensabile în o economie rațională! Celelalte prelegeri, ce le va mai ține preotul Aurel Nistor în alte comune se vor anunța la timpul său.

Starea gravă a Papei. Din Roma se anunță, că Papa e greu bolnav de pneumonie. Cu toate staturile medicilor, Papa a hotărât să părăsească patul și să aibă audiențe.

Concertele Ferrari D'Albaredo și Giovanni Ussai Rossi. Astăzi seară și mâine seară vor debuta, precum am anunțat în numărul nostru trecut, în sala redutei, cântăreții de operă, d-nii Ferrari D'Albaredo (tenor) și Giovanni U. Rossi (bariton), cari se bucură de un mare renume în lumea muzicală. Despre aceasta ne-am convins din recenziunile elogioase, ce ni s'au pus la dispoziție. De asemenea d-l dirigent E. Honigberger, care va susține acompaniamentul la pian, recomandă publicului nostru pe cei doi cântăreți, prin următoarele elogioase rânduri: »După o probă, ce-am înțeles cu cei doi domni cântăreți, pot să prevestesc publicului o serată deosebit de interesantă. Ambele voci sunt admirabile, onore și dulci, încât nimeni nu se va căi că le-a fi asistat la concert«.

Bilete se află de vânzare în cancelaria teatrului din edificiul Redutei.

Turneul d-nei Agatha Bărescu-Radoici. D-na Agatha Bărescu — scrie »Libertatea« — a fost și la Orăștie așa de nișcătoare și puternică în jocul său, cum știm că a fost la Blaj și Brașov și aiurea. Zguduie une-ori pe privitori până la lacrimi în scene unde nefericita Medea își lunge ori blastă soarta ori se dă la pte desperată, împinsă de maestrul său destin. I s'a oferit o frumoasă cunună de aur. La stăruința fruntașilor Brădeni, d-na Bărescu s'a hotărât, ca, după sfârșirea turneului său anunțat deja, care se cheie cu Abrudul, — să dea în 20—22 Dec. două ori trei reprezentațiuni în Brad, pentru cari asemenea își va cere concesiune.

Tifus în Sibiu. De două luni grasează în Sibiu epidemia de tifus care, în zilele în urmă a luat proporții tot mai mari. Numărul bolnavilor crește pe zi cam cu 8 până în 20. Spitalul civil nu mai poate cuprinde toți bolnavii, așa că într'un pat ac câte doi bolnavi. Nu prea e speranță că epidemia să înceteze în curând. Personalul de serviciu încă nu e suficient ceea ce se poate vedea mai bine din faptul că îngrijitoare are sub supravegherea sa câte 60—70 bolnavi de tifus. Se crede că soldații din cazarma de vânători vor fi transferați la Orlat, iar din cazarmă se va aproviza un nou spital, iar personalul de serviciu al spitalului va fi mărit cu surori de caritate.

Inchiderea universității din Praga. — Sectorul universității cehe a suspendat cursurile până după Crăciun.

Pentru ce e bun automobilul? Pentru se schilăv oamenii, a-si sparge capu, a-si

rupe grumazii cu el, lucru vechiu. Pentru a spăria caii și a plăti mii de coroane pagubă în urma lui, este cel mai nou folos al automobilelor, iar meritul de a-l fi descoperit, — scrie »Libertatea« — este a tribunalului din Deva, care a judecat zilele acestea pe d-l Victor Bontescu adv. în Hațeg, să plătească 1150 coroane pagubă și spesele de proces, pentru că s'au spăriat caii unui fabricant de sodă de automobilul d-lui Bontescu. A fost o petrare foarte interesantă. D-l Bontescu se apăra cu aceea, că atunci când s'a întâlnit cu căruța încărcată, el a mânăat cât se poate de încet automobilul, iar pentru cai spărioși, nu poartă el vina și nu e responsabil. Tribunalul a zis că nu cai spărioși sunt de vină, ci automobilul: de ce are așa o înfățișare de înspăimântă și se spărie caii de el? Oare care are dreptate?

Mari furtuni. Se semnalează din Tavira (Portugalia) mari furtuni cu grindină, inundațiuni. Trenurile sosesc cu întârzieri, casele s'au dărâmat. Pagubele sunt mari. Sunt și câțiva morți.

Dicționarul comunelor din Ungaria, cu locuitorii români elaborat din însărcinarea »Asociațiunii« de d-nii Silvestru Moldovan și Nicolae Togan, cum suntem informați din Sibiu, s'a dat în tipar și va apărea pe la finele lunii Ianuarie. Dicționarul va avea vre-o 30 de coale de tipar, cu peste 4000 de nume de comune.

O doftorie ieftină de casă. — Pentru funcționarea regulată a mistuirei stomacului se recomandă folosirea cunoscutului prafuri Seidlitz a lui Moll. Cutii originale à 2 cor. se pot căpăta dinlic prin postă de la farmacistul A. Moll, bferantul Curtei din Viena Tuchlauben 9. În farmaciile din provincie să se ceară preparatul A. Moll provăzut cu marca de contravenție și subscriere — (1)

NECROLOG. Cu inimă îndurerată anunțăm tuturor rudeniilor, prietenilor și cunoscuților, că mult iubitul nostru tată, moș, socru și cumnat Demetriu Chișiereanu, preot gr. cat. în pensiuă, membru a mai multor instituțiuni culturale românești, după scurte suferințe, împărțit cu sf. Taine și-a dat nobilul său suflet, plin de iubire, în mâinile Creatorului, în 2 Decemvrie st. n. c. la orele 9 seara, în anul al 74-lea al vieții și al 3-lea al văduviei. A servit la altarul Domnului cu dragoste și devotament 43 de ani. Rămășițele pământești ale neuitatului și scumpului nostru defunct se vor așeza spre vecinică odihnă Sâmbătă în 5 Decemvrie st. n. la orele 12 din zi, în cimitirul comun din loc. Fie-i țărina ușoară și memoria în veci neuitată!

Făgăraș, la 3 Decemvrie 1908. Văd. Maria Cernea și Eugenia Brumboiu, fiice. Moise Brumboiu, paroch, ginere. Constantin Alutan, cumnat. Octavian cu soția Erica, Elena cu sotul Dr. George Drimba, Ovid, Virgil, Mariți, Livius, Victor, Felicia, Eugenia, Aurel și Coriolan, nepoți și nepoate. George și Ovid strănepoți.

Varietăți.

Sufletul plantelor.

Un distins specialist în agricultură și îndeosebi în horticultură, Rusul I. Osinsky, într'un studiu de cel mai mare interes și de o rară originalitate câtă să ne dovedească că și plantele au suflet. Experițele și exemplele pe cari le aduce nu-l desmint însă... Plantele au o viață întocmai ca aceia a animalelor; ele își au temperamentalul lor, dorințele, capriciile, plăcerile, simpatiile și antipatiile lor... Pe viitor, dar, după concluziile acestui specialist, planta nu trebuie numai îngrijită și cultivată ca ceva, ce are o viață inferioară; trebuie să se țină seamă de natura ei, s'o considerăm ca pe o ființă simțitoare, aproape conștientă. Plantele sunt mai simțitoare la temperatură și lumină decât animalele, decât cele mai multe animale... Multe dintre ele se îndreaptă după soare, iar dimineața stau întoarse spre răsărit, așteptând ivirea soarelui — și altele apoi dintre plante sau dintre flori se închid odată cu apusul soarelui. Sunt altele cari vegheză noaptea și dorm ziua; unele dintre dicotiledonate își dispun astfel petalele, în timpul nopții, ca și când ar fi moarte, unele soiuri de leguminoase dorm pe țigulul lor; altele se apără de dogoarea soarelui dispunându-și foile astfel ca lumina soarelui să nu poată străbate la ele. Florile din oale de pământ, a putut s'o vadă ori-cine, se întorc de obicei spre fereastră, spre lumină, altele caută cu mai multă sete lumină unei lampe, pe care parcă voase s'o urmeze când o mutăm din loc. Unele prevăd schimbările timpului și iau măsurile

în consecință... Astfel, cicoarea știe când are să ploaie și nu-și deschide floarea; la unele le face rău zgomotul; unele, zice autorul, au adevărate sincope când bubuie tunul. Cele mai multe plante simt influența eterului, morfinei și cocainei.

Din toate acestea autorul studiului de care am amintit conchide că Aristotel nu era departe de adevăr când vorbea de sufletul vegetalelor.

Cine dar vrea să aibă rezultate multumitoare în cultura plantelor trebuie să țină seama de constatările de mai sus, de cerințele, de sufletul lor. Și fiindcă planta ca și viețuitoarele animale, trăiește prin reproducere, trebuie dar cultivată în vederea semințelor și a o nutri spre acest sfârșit; ea la rândul-i va urma pe horticultor cu toată bunăvoința.

Și ori cât s'ar părea aceasta de paradoxal, de poetic și de imaginar, totuși așa e — și cel ce se va ocupa cu cultura plantelor va trebui mai întâi să se ocupe... (cum să-i zicem?) cu »educația« lor. Va trebui să țină seamă cultivatorul modern de temperamentalul, de inclinațiile, de individualitatea și de mediul, care a produs pe cutare sau cutare specie.

O adevărată pedagogie nouă, mult mai complicată și mai adâncă decât cea cunoscută, tocmai fiindcă are încă multe dintre probleme neprecise...

Vom ceti în scurtă vreme nu că domnul cutare a fost numit grădinar, ci cam așa: »aflăm cu bucurie că amicul nostru, domnul N. a fost numit profesor de pedagogie pentru parcul orașului nostru, lăsat în ruină și părăsire. Transmitem felicitările noastre distinsului horticultor.«

M.

Convocare.

Reuniunea femeilor române pentru ajutorarea văduvelor sărace din Brașov și Săcele își va ține adunarea sa generală conform dispoziției statutelor, Duminică în 30 Noemvrie st. v. — S-tul Andreiu — după prânz la 3 oare, în sala festivă a gimnaziului românesc din Brașov.

Invităm la aceasta adunare generală pe P. T. membre ale Reuniunii.

Brașov, 21 Noemvrie v. 1908.

Pentru comitetul Reuniunii:

Balașa Blehea,
presidentă.

Dr. I. Blaga,
secretar.

Numărul jubilar al »Gazetei Transilvaniei« se poate comanda direct sau prin librării cu prețul de 1 coroană 50 bani în Austro-Ungaria și 2 coroane (2 Lei 20 bani) în România și străinătate.

Venitul curat ce va rezulta din desfacerea ediției jubilar, a »Gazetei« se va da fondului jubilar pentru ajutorarea ziaristilor români din Transilvania și Ungaria.

Bibliografie.

A acărut Nr. 346 din »Biblioteca pentru toți« ouorinzând: »Pentru copii« cuvântări de Edmondo de Amicis, traduse de d-nu A. Alexandrescu-Dorna.

De Amicis a fost unul din cei mai populari italieni. Scrierile sale au avut darul să captiveze toate straturile sociale și toate vârstele, căci deși se adresează în particular copiilor, dar și oamenii maturi găsesc în ele o comoară de observații minunate și un nesezat izvor de simțuri alese. Cuore, cea mai renumită din operele lui De Amicis a avut un succes extraordinar și nu există limbă cultă în care să nu fi fost tradusă și să nu fi ajuns în scurt timp la mai multe ediții. »Cuvântările« ce se publică în volumul acesta sunt o serie de discursuri ținute de D-l Amicis, consilier comunal al orașului Turin, cu prilejul împărțirii premiilor la elevii și elevele școalelor din localitatea marelui scriitor italian. Din ele respiră dragostea lui nemăsurată pentru copii. Recomandăm cu multă căldură volumașii acesta în special d-lor învățători și institutori, pentruca s'o răspândiască printre copii și s'o cetiască ei însuși.

Prețul 30 bani. De vânzare la librăria »Gazetei«.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 5 Dec. Direcțiunea căilor ferate a primit ordin să țină gata în permanență câte trei trenuri pentru transportul de trupe.

Sibiu, 5 Dec. Eri a, plecat de aici un batalion de infanterie spre Bosnia.

Viena, 5 Dec. Dep. ceh național Klofac a fost eri bătut și dat afară de Germani din Rathauskeller, unde venise să prânzească.

Praga, 5 Dec. Dela proclamarea statarului domnește liniște.

Roma, 5 Decemvrie. Ședița de eri a camerei a fost foarte furtunoasă. În expoziție hotărâtă pe lângă tripla alianță și a declarat că retragerea trupelor austro-ungare din Sandjak este o adevărată jertfă adusă Italiei. În mijlocul unui mare zgomot s'a primit cu 294 voturi contra 140 expozeul și s'a aprobat politica externă a ministrului Tittoni.

Glume.

Un pețitor se duce la un funcționar de bancă să-i propuie o partidă de însurătoare.

— Am pentru d-ta o fată cu 50.000 lei zestre, am și una... cu 75.000 lei.

— E înzadar. Ți-am spus că nu mă însor decât din dragoste.

— Și pe urmă, urmează pețitorul, am una cu 100.000 de lei.

Funcționarul rămâne pe gânduri.

— Ei, mă rog, tot n'o iubești încă?!..

*

Păcală. — Și când mă gândesc că acești scriitori sunt plătiți până la 20 de lei de linie.

Tândală. — O! sunt alții cari câștigă mult mai mult.

Păcală. — Cine?

Tândală. — Ce-i cari fac linii ferate.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons.: Victor Branicea.

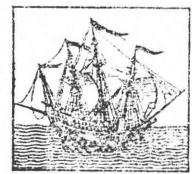
Dr. STERIE N. CIURCU.

VIII Kochgasse Nr. 29 — Viena

Consultațiuni

cu celebritățile medicale, cu specialiștii de la facultatea de medicină din Viena.

Telefon nr. 17065.

Julius Meinl

Import de cafea

Brasov
Tergutu Inului 31-33.

Anunț de licitație.

În 14 și 15 Decembrie st. n. 1908 se vor vinde cu licitație obiectele ce sau amanetat din 22 Sept. 1907 până inclusive 9 Noemvrie 1907 și anume: sub numărul 12779—1907 până inclusive cu Nr. 15059—1907, al căror termen au expirat și nu s'au rescumpărat.

Licitația va avea loc în localul Casei de zăloge, dela 8 oare până la 11 oare a. m. și în cas de lipsă dela 2 până la 4 oare p. m.

Obiectele, cari se vor vinde, sunt: Giuvaericale, Ciasornice de aur și argint și alte scule de aramă, Cioaie, Cositor, flanele, haine bărbătești și femeiesci, Cisme, Ghete și altele

Vânzarea se face în bani gata. Rescumpărarea sau înviorarea amanetelor se poate face numai cu o zi înainte de licitație.

În ziua vânzării cu licitație nu se permite nici într'un chip a prelungi amanetarea.

Brassó, 21 Noemvrie 1908.

[3-3]. Oficiul casei de amanetare din Brașov.

GEORGE BUCĂ

croitor bărbătesc,
Brașov, Strada Orfanilor Nr. 7.

Confecționează:
**Costume moderne.
Fason elegant.**

Depozit de
Stofe veritabile englezești.

H. Kleverkaus

Brașov, Strada Hirscher Nr. 6.

**FABRICANT DE
SALAMĂ și CĂRNĂTĂRIE (Selcher)**
pus în mișcare cu motor.

Recomandă: Suncă prima calitate, limbi afumate, salamă, untură de porc, slănină afumată. Cu deosebire specialitate de cărnați cu hrean, așa numiți Krenwürstel. Comandele se execută prompt și se expediază la ea poșta ori și unde. Prețuri curente la cerere se trimit gratis.

Mașine de cusut

și părțile lor constitutive,
fabricat indigen și din streinătate

se capătă luate foarte bine și solid
cu prețuri foarte ieftine în

Michael Mooser,

39. Brașov, Strada Porții 39.

KERTSCH FRIGYES sen.

Agentura pentru mijlocirea de
vânzări de case și pământuri.

BRAȘOV, Strada Neagră Nr. 4.

100—2000 jugăre resp. și 3000 de jugăre de pământ la loc șes (împreună cu edificiile economice aparținătoare) în apropiere de calea ferată sunt de d. t. în arândă pe mai mulți ani în comitate: Treiscaune, Odorhei, Târnava-mare, Tu da-Arieș, Arad, Fegăraș și Cluj

Cel mai nou și posib. de mobile

BRAȘOV, Strada Hirscher 7

(în caseta lui DAMIAN)

cu prețurile cele mai ieftine.

Solid și elegant lucrate. — Se garantează durabilitatea. — Atelier de tapițer propriu. Lucrări nouă și reparațiuni prompt și culant.

De închiriat

în Blumăna, Strada Fântănei 49
grajduri pentru 4 cai și o remisă
pentru trăsuri. Informațiuni la Dr.
Alexandru Străvoiu, Strada Vămei 28.

(426,1—1.)

N. GRĂDINAR,

BRAȘOV, Strada neagră Nr. 1.

Recomandă:

Gafea prăjită, Klg. à Cor. 3-20

" " " " " 4—

" " " " " 4-80

Liqueruri fine Rum Jamaica, Iava.
Cuba. Diferite soiuri de Cognac
în buteli și tot felul de mărfuri
de băcănie.

Depozit principal

de
Galoci veritabili rusești din Petersburg
Galoci de gumi și Șoșoni

marea recunoscută de clasă primă.

Cel mai bun mijloc de apărare
contra umezelei și frigului recomandă
cu prețurile de concurență cele mai
ieftine.

Friedrich Bahmüller,

cel mai mare depozit de încălțăminte,
Brașov, Strada Porții nr. 18,
(882,8—12.) (în casa proprie).

SĂNĂTATEA

este cea mai scumpă binefacere pentru
Dame, se poate conserva și culiva folosind

CORSET GRADEFRONT

care este comod și modern.

se capătă după măsură sau gata numai în

MAGAZINUL

Mme B. GOLDSTEIN,

Confecționare de corsete specialitate
BRAȘOV, Strada Vămei Nr. 21

Contra tusei, răgușelei și catarmii are efect
mai bun

**Bomboane Pemetete
ale lui RETHY**

a se observă, ca la cumpărare să
se ceară expres Bomboane Réthy,
deoarece sunt multe imitații rele

1 Carton 60 bani.

Să cumpărăm numai

RETHY Pemetete bombone!

În fiecare zi:

**Krenwürstel proaspeți.
Suncă escelentă.
Costiș de porc fierte și nefierte.**

Cele mai fine

Cărnuri afumate (mezeiuri)

se capătă la

H. G. ZEIDNER,

Brașov, Strada Hirscher.

Mașine de cusut

ORIGINALE SINGER

SINGER Co.

mașine de cusut, Soc. pe acții, Brașov, Strada Porții nr. 23.

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 4 Decembrie 1908

Măsura sau cantitate	Calitatea.	Valuta în	
		Kor.	B.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos	17	—
	Grâu mijlociu	16	—
	Grâu mai slab	15	—
	Grâu amestecat	12	—
	Săcară frumoasă.	10	—
	Săcară mijlocie.	9	60
	Orz frumos	8	60
	Orz mijlociu	8	—
	Ovės frumos.	6	40
	Ovės mijlociu	6	—
	Cucuruz	12	—
	Mălaiu (meiu)	11	—
	Mezäre.	19	—
	Lințe	19	—
Fasole	11	50	
1 kila	Sămēntă de in.	20	—
	Sămēntă de cânepă	16	—
	Cartofi.	2	—
	Măzărice.	—	—
	Carne de vită	1	04
	Carne de porc	1	20
100 kil	Carne de vită proasp.	40	—
	Sân de vită topit.	62	—

WILHELM SCHMIDTS,

Frânelărie fină și de lux.
Brutărie, Vânzare de făină.

Brașov, Str. Aței 3, Str. Hirscher 2.

În fiecare zi se capătă de 3 o i frânsele proaspete, și pâne de casă. Pâne neagră Graham proaspete. Căzonaci și Pizmeți proaspeți în fiecare zi.

La toate expozițiile unde au luat parte, produsele mele au fost premiate cu cel dintâi preț. La expoziția din București din anul 1905 premiat cu medalia de argint.

ANUNCIURI

(Anunțuri și recl.)

sunt a se adresa subscrișilor administrațiunii. În cazul publicării unui anunț mai mult se costă se face scădēmēt care urasec cu cât publicarea se face mai de multe ori.

Adm. istr. Gazetei Trans.

Prăfurile-Seidlitz ale lui MOLL

Veritabile numai dacă fiecare cutiă este provădută cu marca de apărare a lui A. MOLL și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Prăfurilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai ce bicose la stomac și pântec, în contra cărcelilor și arelelor la stomac, constipațiunii cronice, suferinței de ficat, congestiunii de sânge, haemorhoidelor și a celor mai diferite bēle femeiesci a luat acest medicament de casă o rășandure, ce creșce meru de mai multe decenii încoace. — Prețul unei cutii originale sigilate Corōne 2— Falsificațiile se vor urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabil numai dacă fiecare sticlă este provădută cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll

Franzbranntwein-ul și sarea este foarte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin trăs (trotat), alină durerile de soldină și reumatism și a altor urmări de răcē. —

Prețul unei cutii originale plumbate cor. 2.—

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și Dame, fabricat după metoda cel mai nou, pentru cultivarea rațională a peleii, cu deosebire pentru copii și adulți. — Prețul unei bucăți cor. —40 b. Cincē bucăți cor. 1.80

— Fiecare bucetă de săpun, pentru copii este provădută cu marca de apărare A. Moll. — Trimiterea principală prin Farmacistul A. MOLL Wien, I. Tuchlauben 9 c. și rez. furnisor al curții imperiale.

— Comandele din provinciă se efectuează zilnic prin rambursă postală — La depozite se se cēră anumit preparate provădute cu iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Depozite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victor Roth și en gros la D. Eremus Nepoții

Magazin nou!

Am onoarea a aduce la cunoștința On. public că am deschis un magazin cu **bijuterii d'aur, argint și ciasornice** sub firma **Th. Kärgelein,** Brașov, Strada Porții nr. 57

Vis-à-vis de Librăria „BRASSÓI LAPOK”. — Năsuința mea este aceea a căștiga încrederea On. public prin un serviciu solid.

Atelier propriu de reparaturi. — Inele de logodnă se pregătesc în cel mai scurt timp după măsură.

Cumpăr aur vechiu, argint și pietri scumpe.